

MARIBORSKI

*Dravna licej knjiznica
Ljubljana*

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 6'50 mesečno.
četirletno K 19'50.
Če pride naročnik sam v upravnishvo po list: Me-
sečno K 6'— — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik opoldne.

Posamezna številka stane 40 vln.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Edm. Schmidova
ulica št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Jadransko vprašanje.

Amerika za Jugoslavijo.

LDU Beograd, 12. februarja. Iz Pariza se doznava, da se v tamošnjih dobro informiranih krogih govori, da je vlada Zedinjenih držav še enkrat energično sporočila mirovni konferenci v Parizu, da bo do kraja ostala dosledna svojemu stališču glede rešitve jadranskega vprašanja, ter da bo sprejela ono rešitev, na katero bo pristala jugoslovenska vlada.

Pred rešitvijo?

LDU Beograd, 12. februarja. Član naše delegacije na mirovni konferenci, dr. Ante Trumbić je odpotoval v London, da prisostvuje konferenci zavezniških ministrskih predsednikov. Konferenca bo pretresovala tudi jadransko vprašanje. Zvezniški ministrski predsedniki želijo, da se jadransko vprašanje sedaj končno veljavno reši ter da se enkrat popolnoma odpravi z dnevnega reda.

Trgovska posvetovanja v Trstu.

DKU Trst, 12. februarja. Tu se je vršila konferenca med čehoslovaškimi in italijanskimi delegati glede blagovnega prometa. V kratkem se vrši nova konferenca, katere se bodo udeležili tudi jugoslovenski in avstrijski zastopniki.

Lloyd George proti podržavljenju rudnikov.

DKU London, 12. februarja. (Reuterjev biro.) Med debato v odgovoru na prestolni govor v poslanski zbornici je rekel Lloyd George z ozirom na zahtevo delavske stranke, naj se podržavijo rudniki, da odklanja v principu podržavljenje rudnikov. Na pretnje, da začnejo delavci z direktno akcijo, je izjavil, da bi ista pomenila oblast manjšine. Proti temu se bo bojevala vlada do smrti.

Nemška duhovščina sledi češki.

DKU Berlin, 12. februarja. Kakor poroča „Znaimer Tagblatt“ se pojavlja med nemško duhovščino podobno gibanje kakor med češko, ki stremi za tem, da se odcepi od Rima,

Madžarska delegacija v Parizu.

DKU Pariz, 12. februarja. Včeraj je dospela sem madžarska mirovna delegacija.

Za volitve.

Bližajo se resni dnevi v našem notranjem političnem življenju. Od oktobra lanskega leta, ko je prebudila nekrvava revolucija naš narod k novemu svobodnemu življenju, še ni bilo tako resnih in usodepolnih dni, kakor je čas občinskih in pozneje državnozbornih volitev.

Po razpadu politične in gospodarske moči avstro-ogrske monarhije smo postali samostojni in neodvisni na zunaj, doma pa je ostalo v veliki večini vse pri starem. Moderna demokratična načela so vsaj v bistvu zmagala nad nemško-madžarsko nasilnostjo in tudi pri nas je zavel duh socijalizma in demokratizma. Naš narodni ponos se je dvignil in zatrl stoletno suženjstvo pod političnim in gospodarskim jarmom tujega naroda in tujih držav. Ni se pa še osvobodil pritiska reakcionarnih sil, ki so tlačile naš narod pod pokroviteljstvom apostolskih veličanstev na Dunaju. Naš narod če ni obračunal z ljudmi, ki so ga v času avstrijskega režima izkoriščali v svoje črne namene. Naše ljudstvo, ki je moralo pretrpeti pod pritiskom klerikalnega gospodstva toliko gorja v političnem in gospodarskem oziru, še ni imelo prilike izreči svojo obsodbo nad ljudmi, ki so mu obljubljali zlate gradove pod habsburškim žezlom.

Sedaj pa se bliža čas obračuna in upravičenega maščevanja. Volitve so izraz ljudske volje, narodno političnega, gospodarskega in kulturnega razvoja. Volitve so merilo za čut socijalnega napredka mase, ki je doživela notranji preobrat na podlagi demokratičnih načel in osamosvojenja. Zadnje volitve so se vršile pod avstrijsko-klerikalnim jarmom, ko so nazadnjaški elementi s pomočjo raznih oblasti, ki so jih imeli v svojih rokah, uplivali na izid volitev. Med zadnjimi in novimi volitvami pa se je zgodilo toliko važnega in za ves naš narod odločilnega pomena, da je izključen pritisk ljudskih demagogov na izid sedanjih volitev. Klerikalna stranka je doživela ob prevratu tak polom, da komaj živetari in še to le s pomočjo intrig, laži in hinavščine. Naši ljudje, katerim se je pripovedovalo s prižnice in z drugih svetih krajev, da je svetovna vojna kazen božja, da je vsak, ki ni zvest Avstriji, veleizdajalec itd. so tekom vojne po frontah, bolnišnicah, v taboriščih in drugod preklinjali klerikalne voditelje, ki so povzročili na našem narodu toliko trpljenja in gorja. Ob prevratu so se vrnili na svoje domove, kjer so našli vse v neredu, ker so se ljudje doma pustili preslepiti od klerikalnih agitatorjev, ki so pridigali,

da je vse volja božja, kar je storila avstrijska vlada v škodo naroda in posameznikov. Naravno je, da je odpor v vojni in od njenih slabih posledic preizkušenega in politično prerojenega ljudstva naperjen v prvi vrsti proti oni stranki, ki je pred in med vojno terorizirala na vse mogoče načine širše mase našega naroda.

Sedaj prihaja čas, da naše ljudstvo nemoteno izpregovori, kaj misli o onih, ki so zakrivali na njem toliko krivic v najhujših dneh narodovega trpljenja, ko so morali njegovi sinovi umirati na frontah, dočim so volkovi v ovčjih kožah lepo sedeli doma, bogateli in se naslajali ob žarkih avstrijske milosti. Ljudje, ki so v času avstrijskega suženjstva pri volitvah slepili ljudstvo, da je vera v nevarnosti, hodijo tudi sedaj okoli in kličejo na pomoč pred demokrati, ki so razkrinkali pred ljudstvom vse zlobne namene klerikalnih mogotcev. Klerikalcem ni ne za vero in ne za moralo, saj so vendar oni tisti, ki so zagovarjali vojno, ki je toliko škodovala morali in načelom krščanske vere! Njim gre za politično oblast, da bi še nadalje izkoriščali ljudstvo s svojimi črnimi nakanami.

Duh napredka na socijalni in demokratični podlagi mora pomesti z vsemi ostanki avstrijsko-klerikalne dobe. Volitve naj bodo pristen izraz demokratske osamovojitve našega naroda. Vsi škodljivi izrastki, ki ovirajo izlečitev težkih vojnih ran, se morajo odtrgati z našega narodnega telesa. Le tedaj, če bo vsak volilec storil svojo dolžnost napram narodu in državi, bo postal naš narod samostojen in neodvisen tudi na znotraj. Spoznanje, kam vodi duh suženjstva in nepremišljenosti, mora soodločevati pri volitvah. Vsak, komur je na srcu blagor države in celokupnega naroda, naj pomaga, da se odstranijo zadnji ostanki klerikalne sramote na našem delu jugoslovenskega naroda. Prve volitve v svobodi naj pokažejo svetu, da smo zrel in napreden narod, ki je vreden svobode in boljše bodočnosti.

Jugoslov. demokratska stranka.

Zborovanje zaupnikov JDS. Dne 29. t. m. se vrši v Ljubljani v dvorani Mestnega doma zborovanje zaupnikov JDS s sledečim dnevnim redom: 1. Notranjepolitični položaj s posebnim ozirom na krizo v deželni vladitvi slovenski ter občinske in državnozbornske volitve. Poroča dr. Žerjav. 2. Ustanovitev enotne Demokratske stranke s posebnim ozirom na centralizem in valutno reformo. Poroča dr. V. Kukovec. 3. Slučajnosti.

Priprave za državnozborske volitve.

„Domovina“ poroča iz Beograda, da bo z razpustom parlamenta razglašen tudi ukaz, s katerim se volilni red prejšnje kraljevine Srbije razteza na vse pokrajine kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev. Ta volilni red bo spopolnjen in preurejen na korist zahtev današnje demokratske dobe. Minister za konstituanto je načrt revidiranega volilnega reda že izdelal in ga je tudi že ministrski svet malone docela odobril. Le še nekaj točk v njem še ni ugotovljenih. Volitve se bodo vršile po večjih volilnih okrajih. V Srbiji, Bosni in Hercegovini ostanejo volilni okraji okrožja, na Hrvatskem županije. Banat, Bačka, Dalmacija in Črna gora bodo vsaka pokrajina za sebe volilni okraj. Medjimurje bo z varaždinskimi okrajem tvorilo svoj izborni okraj. Slovenija ima dva volilna okraja. Štajerska je združena s Prekmurjem, Kranjska pa s Koroško in Primorjem. Vsakih 40.000 prebivalcev voli enega poslanca. Ako je v okraju 27.000 prebivalcev nad 40.000, dobi okraj en mandat več. Ljubljana bo volila tri poslance. Kdor hoče biti voljen, mora biti star vsaj 25 let. Voli se za kandidatske liste. 100 volilcev že lahko predlaga svojo kandidatsko listo. Za pokrajine bivše Avstrije je največja zanimivost tega volilnega reda volitev s kroglicami. Mesto običajne glasovnice dobi volilec od volilne komisije v roke volilno kroglico, ki je navadno iz gumija in v prerezu 1½ cm velika. Mesto dosedanjih volilnih posod, v katere je volilna komisija devala glasovnice, so v volilnih prostorih postavljene posebne volilne skrinjice, v katere spuščajo volilci volilne kroglice. Volilna skrinjica ima napravljen poseben odprtino, v katero lahko deneš roko. Na znotraj je skrinjica tako urejena, da nikdo ne sliši padca kroglice, kadar jo izpustiš. V volilnem prostoru je toliko volilnih skrinjic, kolikor je kandidatskih list. Ko dobi volilec v roke kroglico, mora vtakniti pest v odprtino vsake pred komisijo stoječe skrinjice. Kroglico pa izpusti v skrinjico, ki je določena za ono stranko, za katero hoče voliti. Na ta način je zajamčena volilna tajnost, ker nikdo ne more vedeti, za koga si spustil kroglico. Tako je

pa tudi zavarovana volilna svoboda, ker je samo tvoji svobodni volji prepuščeno, da oddaš volilno kroglico, za koga ti hočeš. Od volilcev oddane kroglice se v posameznih skrinjicah seštevajo kakor glasovnice. Volitev bo poročna. Računa se, da bo mogoče predpriprave za volitve izvesti tako, da se bodo vršile volitve v državni zbor najkasneje meseca maja.

Tekoči računi.

Našim ljudem.

Pod tem naslovom je spregovorila »Nova doba« resno besedo z ljudmi, ki od jutra do večera zmerjajo, vse okritizirajo in ogledajo. Iz kota v kot stikajo in sumničijo, pišejo zablavljeve novice in časopisi, ki ne obglavijo in ne raztrgajo v vsaki številki vsaj po par veličin, so v njihovih očeh korumpirani kakor zagrebški verižniki. Ustanavljajo svoje stranke, ali vsaj z zmerjanjem pripravljajo svoj prehod, grizejo pa naprej, ne da bi sami količkaj storili. — Tudi v Mariboru je precej ljudi te vrste. Delati je treba, če tudi se ne opazijo takoj veliki uspehi. Čudežev itak ne pričakuje nihče od nobene stranke. Vsak naj stori na svojem mestu svojo dolžnost in kmalu se bodo videli sadovi poštene državne politike.

Resnica.

»Nova doba« piše: Ljudem, ki so še pred kratkim prisegali na naš prapor in so po našem hrbtu priplezali na udobna mesta, pa nam danes s svojim večnim nerganjem mečejo polena pod noge, moramo povedati, da jih ne moremo smatrati več za svoje in upamo, da bodo s takšnimi veterjnaki tudi druge stranke pravočasno obračunale. Ne očitamo nikomur prestopa v drugo stranko, če se je to izvršilo na podlagi miselnega razvoja, boriti pa se morajo solidarno vse stranke proti nadutežem, ki mislijo, da so politične stranke samo za to tu, da se borijo za osebne koristi svojih pristašev. — Seveda ministrske in druge šance so marsikomu ljubše nego pozitivno delo za utrditev državne misli, za pobijanje draginje in za splošni

blagor celokupnega naroda. Vzbujaati težnje za nasilen prevrat sedanjega družabnega reda v komaj osvobojeni domovini, tudi ni posebna politična umetnost.

Kulturni škandal.

»Zveza prosvetnih društev« je vprašala vsa nepolitična društva, če želijo predavanj, toda niti eno se ni odzvalo, niti ena razposlana nabiralna pola se ni vrnila, pač pa se vrše vsepovsod dan na dan veselice in plesi, kjer se zapravljajo tisočaki in uničuje duševno in telesno zdravje. Ali ni to sramoten madež za naše napredne kroge, ki ne kažejo nobenega zanimanja za duševno življenje? Quousque tandem!

Dnevne vesti.

Ruski kružok se ustanovi tudi v Mariboru. Natančnejše podatke prinesemo v prihodnji številki. Priglasijo se sprejemajo v uredništvu »Mariborskega delavca«.

»Prleško gostivanje«, ki so ga priredili naši vrli Prleki v mali dvorani Narodnega doma, je bilo prav dobro obiskano. Prišli so vsi mariborski Prleki in mnogo gostov iz Prlekije, tako da je bila dvorana polna. Za jed in pijačo je bilo prav po prleško bogato poskrbljeno. Naši Prleki so si za zabavo uprizorili »ogled« t. j. snubitev po prleškem načinu, kar je vzbujalo mnogo smeha, posebno ker se je prav po prleški »gučalo«. Na to se je razvil ob harmoniki vesel naroden ples, pri čemer se je vpoštevalo domače prleške šege in navade. Veseli gostje so vstrajali pozno v noč in so v prijateljskem krogu povedali marsikatero šaljivo prleško zabavljico. Bila je to lepa domača zabava, polna priprostega narodnega humorja.

Domača veselica v »Vesni« se je vršila v sredo v ožjem krogu povabljenih gostov in je prav lepo uspela. Pritlični prostori so bili lepo dekorirani z zelenjem in cvetjem. Večer je otvoril spored v glavni dvorani, kjer so gojenke nastopile z deklamacijami (slov. srbohrv. franc. angl.) Nato je pela gdčna. Mladičeva tri pesmi. Sledil je nastop gojenk v ritmičnih plesih, ki so pokazali, kako se v zavodu goji telesna vzgoja in estetika. Po kratkem odmoru je sledila enodejanka »Zoisova kuhinja«, ki jo je za ta večer napisal dr. Lah. Videli smo naše deklice, kako so se pred 100 leti učile kuhati iz prvih Vodnikovih »Kuharskih bukev«. Gojenke so svoje vloge prav dobro izvršile in so žele burno pohvalo. Na to se je začel ples, za

Božidar Borko:

Iz pozabljenih knjig.

(Konec.)

— Poglej na zvezde. Oddaljene so od zemlje za milijone in milijone milj. Bližnjim so zvezdoznanci izmerili oddaljenost, nekaterim celo velikost in dognali so nekatere lastnosti. Kaj vidimo pravzaprav od onih daljnih, daljnih svetov, ki jih naše oko komaj ogleda ali pa sploh ne vidi brez močnih teleskopov? Točke v vsemiru, iz katerih izhaja svetloba. V resnici pa ne vidimo izhodišča te svetlobe, marveč zgolj svetlobo na poti, ko prodira križem vseмира. Svetloba je vse. Mnoge zvezde ne obstojajo več, njihovi drobci že zdavnaj krožijo krog drugih planetov, a svetloba še potuje in nosi v prostor slike onih razpadlih zvezd. Znano ti je, da svetloba po človeških merilih preleti 300.000 km v eni sekundi. Ako poznaš na pr. oddaljenost Alfe, lahko izračunaš, da svetloba z Alfe rabi toliko in toliko minut, predno pripe do tvojega očesa. Ti tedaj ne vidiš Alfe take, kot je v trenutku, marveč tako, kot je bila pred izvestnim časom. Pomisli na oddaljene svetove. Polarna zvezda je tako daleč od zemlje, da rabi svetloba približno trideset let, predno prevale to daljavo. Zemljan ne vidi te polarne zvezde take, kot je sedaj, marveč tako, kot je bila pred tridesetimi leti. Razni pojavi v daljnem vsemiru so se v resnici zgodili davno prej nego

jih je mogel registrirati človeški um na zemlji. Edini glasnik — svetloba — leti s strašno naglostjo, toda za človeško pojmovanje je še vedno omejen v času. In tako potuje ta glasnik tisoče, milijone let in nosi v daljne krajine vseмира sliko svojega sveta. In glej, kakor potujejo slike drugih svetov na Zemljo, tako potuje slika Zemlje v vsemir. S svetlobo potuje vse, kar je obsegla svetloba; vse kar se je zgodilo na svetlobi — do najmanjših podrobnosti. Tvoj pot po cesti, Tvoje delo, vse kar storiš — vse gre v vsemir, vse ostane, nič se ne izgubi, vse je zapisano z večnimi črkami vsemiru. Zločinec, ki je na samotni cesti ubil človeka, misli, da je njegovo dejanje skrito. Toda svetloba ga je ujela in njegov zločin se bo videl čez trideset let na polarni zvezdi, čez sto let na Siriju itd. itd. — zakaj slika Zemlje potuje neprenehoma od sveta do sveta, kakor potujejo slike teh svetov nepretrgano na Zemljo. . .

Lumen, duh večnega življenja, je utihnil. Poslušalec se je zagledal v prazno. . . Ali je to mogoče? Naravni zakoni! Kaj so naravni zakoni? Mar niso zgolj neka spoznanja, natančno prirojena človeškemu umu in njegovim čutilom? In Lumen pravi:

— Ti vedno ugišaš, čemur se ne čudim, s stališča človeka. Človeško oko na pr. vidi cerkev na bribu. Čim bolj se ji približuje, večja je in obratno. Človeško oko in vsi pripomočki, kar

jih je um dosedaj našel in ki še jih bo odkril enkrat na višku svojega razvoja, ne more videti najmanjšega in ne največjega. Pravzaprav pa »najmanjše« in »največje« sploh ne obstoja, zakaj te stopnje je iznašel samo človek. Mi, bitja, neomejena v času in prostoru, vidimo to, kar je človeškemu očesu nevidno in občutimo vse ono, česar človek s svojimi čutili nikdar ne občuti.

Ako tedaj slika Zemlje z odsevom njene svetlobe potuje v vsemir, so bitjem, za katera ne obstoja čas in prostor, vidljive vse »najmanjše« podrobnosti, ki jih prinaša svetloba, so počela življenja. Kadar se človeški duh loči od telesa in se nahaja izven dimenzij, ne obstoja zanj ne »najmanjše«, ne »največje«, ne »bližje« in ne »daljno.« Slika Zemlje, kakršna je bila v preteklosti, srečuje na raznih zvezdiščih, zakaj vsa preteklost vseмира je ohranjena, nič ne propade, ker ne more propasti — pojem propadanja je zopet samo človeška orientacija v prostoru in času.

— Vsa človeška dejanja zapisuje vsemir z večnimi, nikdar izbrisnimi črkami. Človek, sebe boš srečaval večno in svojih že pozabljenih činov ne izbrišeš nikdar, nikdar. . .

Zbrisana je večerna zarja na zahodu, nove zvezde se pojavljajo, noč gleda skozi okno in človeški duh leta kakor mušica krog misli o neizmernosti in večnosti. . .

goste pa je bilo poskrbljeno v bufetu za jestvine in pijačo. Veselica je trajala do 2 po polnoči. Vsa prireditelja je bila zelo lepo in ukusno urejena.

Gledališka reduta v Mariboru. Na ne docela jasne prvotne vesti o tej prireditvi, bodi povedano, da priredi reduto v maskah, ravnateljstvo slov. mestnega gledališča, ki pa odstoji polovico event. čistega dobička marljivemu gledal. umetniškemu in tehniškemu osebju. Z ozirom na ta dobrodušni namen, ki ga bo deležno gledališče in celotno osebje gledališča, ki se požrtvovalno potrudi, da nudi na pustni torek vsem posetnikom redute čimvečjo vsestransko zabavo v plesnih dvoranah nekdanje kazine in kabareta, ki se bo vršil v gledališču, je pričakovati največje udeležbe vseh prijateljev plesa in našega gledališča. Maske dobrodošle.

Novi tisočkronski bankovci, ki nosijo pritisk 4000 kron, imajo v tisku nepotrebno napako, kajti »Hiljada dinara« se pravi po slovensko »tisoc dinara«. Mislimo, da bi se take spake na našem skupnem denarju ne smele nahajati. Bankovci so zelo veliki in zato malo nerodni, sicer pa lepo izvršeni.

Državna menjalnica na glavnem kolodvoru v Mariboru, oziroma v Špilju. Tekom prihodnjih dni ustanovi naša finančna uprava na glavnem kolodvoru v Mariboru in na kolodvoru v Špilju državno menjalnico. Z veseljem prinašamo to vest, ker bo naša finančna uprava gotovo ustregla posebno potujočemu ljudstvu, ki je že dolgo pogrešalo državnih menjalnic na naših kolodvorih tik na meji v prvi vrsti, ker uradujejo banke samo predpoldan in si je potnik le težko zamenjal svoj denar v potrebnem času, drugi pa, ker bo menjalnica strankam vedno postregla z najkulantnejšimi cenami. Tudi z ozirom na najnovejšo odredbo ministrstva financ, po kateri potniki v inozemstvo ne smejo več ko 100 kron iz naše države prenesti, bosta državni menjalnici v Mariboru in Špilju potujočim gotovo všeč.

Izdaja usnja se vrši vsaki delavnik predpoldan med 8.—12. uro, popoldan med 14. do 17. uro 17. uro v Cesarski cesti št. 3 (telovadnica) izvezo torek popoldan in petek popoldan.

Sestanek tesarskih mojstrov iz Slovenije v svrhu ustanovitve strokove zadrage se vrši v mestni posvetovalnici v Ljubljani, dne 22. t. m. ob 10. uri dopoldne. Na ta sestanek se vabijo vsi tesarski mojstri iz cele Slovenije, ker gre za ustanovitev velevažne gospodarsko strokovne organizacije.

Prihod naših ujetnikov iz Italije. Z Dunaja je aviziran transport 250 jugoslovenskih ujetnikov, ki se vračajo iz Italije. Kdaj dospeljo v Maribor, še ni znano.

Plesni venček poštne uslužbenec. Odbor društva jugosl. poštne uslužbenec v Mariboru naznanja, da bo na poštne plesne venčke dne 15. t. m. v prostorih kazine preskrbljeno v prvotnih paviljonih za izborna okrepčila in zadosten tobak.

Slovensko lovsko društvo v Ljubljani opozarja na to, da še vedno sprejema naročila za divjačino v svrhu izpušitve v lovišča, ker se je prvotni rok za naročila, ki je bil določen na 5. februarja t. l., podaljšal. Vendar pa se prosi gg. lovce, da naj naročilo kar mogoče hitro dopošljejo.

Prostovoljna požarna bramba v Pobrežju pri Mariboru priredi na pustno soboto, dne 14. t. m. vseh prostorih Rojkove gostilne na spodnjem Pobrežju svoj letošnji »Družinski večer« s plesom in licitacijo raznih dobrih in finih reči. Začetek ob 7. uri zvečer, konec ob 3. uri jutraj. Vstopnina 4 K za osebo. Priložnost za vožnjo je na razpolago ob 8. uri zvečer pri gostilni »Andrej Hoffer« pri Sv. Magdalen. Vsled priljubljenosti prireditelja tega vrlo delujočega društva je zopet pričakovati obilen obisk. Čisti dobiček je namenjen v sklad za napravo novega železnega plezalnega stolpa.

Med prijatelji. V Celovcu je ponudil koroški begunec iz jugoslovenske cone svojemu

prijatelju Zachu v zastavo okrasek z juvelir vred 100 000 K ter ga prosil, naj mu nanj posodi 8000 K. Zach je to res storil, prodal pa takoj okrasek ter z denarjem pobegnil v Liezn, odkoder je brzojavil svoji ljubici, naj mu sledi. Toda ni imel sreče, kajti policija ga je kmalu na to prišla, ter spravila na varno.

Brezposelnost v našene Primorju. V naše Primorje se je nameravalo zadnje čase preseliti mnogo brezposelnih nemškoavstrijskih delavcev. Sedaj pa jih svari avstrijski korespondenčni urad, naj to opuste, ker vlada v nekdanjih avstrijskih primorskih deželah velika brezposelnost, tako da se morajo celo domačini seliti ter iskati služba drugod.

Čehoslovaška državna banka. Ravno kar izdelani statut čehoslovaške državne banke se ne razlikuje mnogo od statuta nekdanja avstro-ogrske banke. Od izdanih bankovcev mora biti založena najmanj ena tretjina. Rezerve ostanejo proste davka. Večja nego določena izdaja bankovcev se mora obdati. Tretjino akcij bo prevzela država, drugi dve tretjini pa podjetja in privatniki, vendar pa država ne bo imela glasovalne pravice. Postavke se računajo v frankih, vendar pa obstoja poleg tega še posebna klauzula, ki ne izključuje računanja tudi eventualno v kaki drugi enoti. Na čelu banke bo stal od predsednika republike imenovan guverner in posebni generalni svet.

Zamenjava blaga med Avstrijo in Madžarsko. Med Avstrijo in Madžarsko je prišlo do gospodarskega sporazuma, po katerem zamenjati omenjeni državi v najkrajšem času za pol milijarde kron blaga. Madžarska bo dala Avstriji živo govejo živino, surove kože, sadje in cement, Avstrija v zameno papir, tekstilno blago in železnino.

Turisti padli v prepad. Na Sic Bernina v Švici so se ponesrečili v torek trije turisti curiškega planinskega društva. Padli so 70 metrov globoko v prepad. Vsi napori izveči jih, so ostali doslej brez uspeha.

Koncesijonirana prtljažno - dostavna služba. Tvrda St. Tončič je otvorila na mariborskem glavnem kolodvoru pri izhodu prtljažno dostavno službo. Tvrda dostavi vso potno in ročno prtljago kakor tudi ekspresno blago takoj po prevzetju naročila še isti dan na kolodvor ali iz kolodvora. Potujočemu občinstvu se ta tvrda najtopleje priporoča.

Sokolstvo.

Sokol v Mariboru priredi v soboto dne 14. februarja t. l. ob 20. (8) uri zvečer v vseh treh dvorinah Narodnega doma družabni večer. Na vspeh je: predavanje, petje, šaljive točke in ples. Sodeluje tudi orkester mariborske divizijske godbe. Jestvine in okrepčila se bodo prodajala v šotorih. Vstop je dovoljen le povabljenim članom in vabljenim gostom. Vstopnina 8 K, za obitelj 20 K. V slučaju, da kak član ne bi pravočasno prejel vabila, dobi isto pri br. Franu Majerju, trgovcu na Glavnem trgu.

„Sokol“ Muta—Vuzenica. V nedeljo 8. februarja 1920 se je vršil v Vuzenici dobro obiskan ustanovni občni zbor telovadnega društva »Sokol« Muta—Vuzenica. Potrebo in pomen tega društva nam je v jedrnatih besedah razložil br. dr. Pivko, starosta »M. F. Ž.« K mlademu društvu je pristopilo mnogo članov.

Kulturni pregled.

„Ljubljanski Zvon“ nastopa svoj štiri-deseti letnik. Kar je bil naši književnosti ves čas svojega obstoja, to ostane tudi v bodoče: naš najboljši beletristični mesečnik, glasnik in kronist naše kulture. Vsled podvojenih stroškov za papir, tisk in honorarje je založništvo primorano povišati naročnino na 70 K letno. Kljub temu pa ostane »Ljubljanski Zvon« najcenejši leposlovni jugoslovenski mesečnik. Vsebinsko novembrskega in decembrskega zvezka je sledeča:

Miran Jarc: Nočna vizija. Dr. Ivan Tavčar: Vi-soška kronika. Dr. Franc Derganc: René Descartes. Joka Žigon: Zločinec. Ivan Zorec: V sobi št. 12. A. Funtek: Pred zrcalom. Avgust Žigon: Prispevek k petdesetletnici. Franjo Roš: To polno čašo. Milan Fabjančič: Kos življenja. Igo Gruden: Pri meni si. St. Kosovel: Kadar vstanemo. Zorman Ivan: XVI. razstava v Jaka-pičevem paviljonu. Joka Žigon: Inter arma. Franc Milčinski: Naredba št. 5742. Alojzij Gradnik: Za srebrnike. Marija Kmetova: Inter-mezzo. Anton Batagelj: Na bregovih ledenega oceana. Listek. Nove knjige.

Zadnje vesti.

Boljševiki na pohodu.

Boljševiki v Romuniji.

DKU Moskva, 12. februarja. (Brezž.) Naše prednje čete so v smeri zapadno od Odese pri Navaki prekoračile Dnjester ter stoje na besarabskih tleh.

DKU Dunaj, 12. februarja. Iz Vladivostoka se poroča čez Perm: Sedaj sta dostopna samo še Vladivostok in Nikolsk. Ameriški rdeči križ, ki je doslej zalagal sibijske vojne vjetnike in legijonarije z živili, je sedaj likvidiral svoje poslovanje.

DKU Dunaj, 12. februarja. Ukrajinski dopisni urad poroča iz Bukarešte: Kubanski kozaki so zrušili po predsedniku kubanske rade, Makarensku, uzpostavljeno vlado ter proglasili novo revolucionarno.

DKU Pariz, 12. februarja. (Ag. Havas.) V svojem govoru je izjavil Lenin, da je pri-pravljena moskovska vlada, v slučaju, da se v Letlandiji uvede sovjetski sistem, skleniti z Letlandijo novo mirovno pogodbo.

Francija dementira.

DKU Pariz, 12. februarja. (Agence Havas.) »Temps« dementira v zadnjem času v mnogih časopisih objavljeno vest, da sta sklenili Francija in Jugoslavija tajno, proti Italiji naperjeno vojaško pogodbo.

Ljudožrstvo v Letlandiji.

DKU Washington, 12. februarja. »Chicago Tribune« poroča iz Revala, da je v Letlandiji lakota tako silno napredovala, da so se lotili jesti človeško meso.

Madžarski beli teror.

DKU Budimpešta, 12. februarja. Madžarski naučni minister je na podlagi disciplinarne preiskave suspendiral 16 profesorjev in 13 profesorice, radi njihovega obnašanja za časa komunistične vlade. Suspendirani ne morejo biti nameščen 6 let na nobeni madžarski šoli.

Žito za Dunaj.

LDU Beograd, 12. februarja. »Beogradski dnevnik« javlja: Včeraj je odšlo na Dunaj nekoliko vlačilcev polnih žita za prehrano dunajskega prebivalstva.

Naš londonski poslanik pri angleškem kralju.

LDU Beograd, 12. februarja. Angleški kralj je te dni sprejel v posebni avdijenci našega poslanika v Londonu g. N. Gavrilovića.

Naš konzulat v Punta Areni.

LDU Beograd, 12. februarja. Čilska vlada je pristala na to, da se ustanovi honorarni konzulat kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev v Punta Areni.

Za vseslovansko zvezo.

DKU Praga, 11. februarja. (ČSP.) V odseku za zunanje stvari se je vrila včeraj debata o izjavi zunanjega ministra dr. Beneša. Dr. Kramar želi za čehoslovaško republiko tako zunanjo politiko, ki bo stremela za najtesnejšo gospodarsko in politično zvezo z vsemi slovanskimi državami. Proti združenim Slovanom je nemogoča vsaka nemška revanša, na ta način bi pa tudi zaveznikom storili omo, kar so za nas storili.

Italijanska komisija na Dunaju.

DKU Dunaj, 12. februarja. Tukajšnja italijanska vojaška misija je naznanila, da dospe v kratkem na Dunaj iz 200 italijanskih oficirjev in 1000 mož obstoječa vojaška komisija, ki bo imela nalogo, v imenu antante preiskati položaj avstrijske vojske.

Razne vesti.

Slovenec izvoljen v bančno ravnateljstvo „Adams State Bank“ v Chicagu. Na zadnjem zborovanju delničarjev čikaške „Adams State Bank“, ki ima 58 milijonov dolarjev delniške glavnice, je bil izvoljen v ravnateljstvo naš rojak Slovenec, g. Viktor Skubic.

Roparski napad v stanovanju. V soboto popoldan sta prišla v stanovanje nekega delavca v Gradcu dva neznana človeka ter ga vprašala, če ima mogoče na prodaj domače zajce. Potem ga je eden prosil ognja. Med tem, ko je delavec stopil po vžigalico, se prikraje eden neznanec za njim v sobo ter ga vdari po glavi; nato pa je zahteval, naj mu takoj izroči ves denar, ker sicer ga ubije. Prestašeni delavec mu je izročil 400 K v papirju ter 7 K v srebru. Neznane je pobral še nekaj obleke in perila, nakar sta oba zaprla, zaklenila vežna vrata ter odšla. Doslej roparjev še niso zasledili.

Usoda poštnega goloba. V Nepomuku na Češkem je našla neka gospa v peči mrtvega goloba, o katerem se je dognalo, da je poštni golob, kajti imel je na nogi pritrjeno celuloidno cevko s pismom. Utrujena žival je sedla na dimnik, odkoder je padla v peč, ter tako tam žalostno poginila.

Španska v Berlinu. Španska bolezen se v Berlinu, kakor poročajo, ni samo razširila ampak je pridobila tudi na moči; število smrtnih slučajev se veča od dne do dne. V večini slučajev se pridruži španski tudi pljučnica.

Nová ladjedelnica. Britanska admirali-feta je kupila ob Medmayu 60 akrov zemljišča, na katerem zgradi velikansko ladjedelnico za trgovske ladje od 6000 do 10.000 ton.

Pomanjkanje srebra na Angliškem. Velikobritanski zakladni urad je sklenil, da vsled pomanjkanja srebra zamenja ves srebrni denar za nikelnastega.

Železniški most zgorel. V sredo zvečer se je vnel na doslej neznan način donavski most severozapadne železnice ter zgorel skoro do polovice. Vsled požarja je železniški promet začasno ustavljen.

Usmrtitev stotnika Funka. O usmrtitvi stotnika Funka, o katerem smo poročali, da je špijoniiral še pred vojno v Franciji za Avstrijo, poročajo pariški listi, da je do zadnjega momenta upal, da bo pomiloščen. Še par minut pred eksekucijo je izjavil, da je popolnoma nedolžen. Oči si ni pustil zavezati ter je stal pred vojaki, ki so namerili nanj puške, čisto mirno.

Slov. mestno gledališče.

Repertoire tekočega tedna:

Sobota, 14. februarja „Nebesa na zemlji“. Ab. B—23.

Nedelja, 15. februarja popoldne ob pol 15. uri „Reyček Andrejček“, ljudska predstava, zvečer „Brez denarja“. Izven Ab.

Torek, 17. februarja. Velika gledališka reduta, v vseh dvorinah ples, v gledališču kabaret.

Izdaja: Tiskovna zadruga.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska „Mariborska tiskarna“, Maribor.

Mala oznanila.

Učenec, zmožen slovenskega in nemškega jezika, se sprejme takoj. Resnik, trgovina z mešaním blagom, Maribor-Krčevina 203. 2—1

Sobo opremljeno, eventualno z hrano išče stalen gospod z 1. marcem. Pismene ponudbe pod »Stalen« na upravništvu.

Izobražena gospodična išče službo v enem modnem salonu. Naslov v upravi tega lista.

Izurnjeno strojepisko išče za takoj in dobro plačo advokat Müller, Tegetthoffova ulica 11. 2—2

Ure vsake vrste

se sprejemajo v popravilo na glavni pošti, II. nadstr. levo.

Kirurg**dr. Mirko Černič**

primarij občne javne bolnice v Mariboru, bivši večletni operater na kirurški vseučiliški kliniki prof. Hochenegg na Dunaju

ord. od ½15.—16. (razven nedelj in praznikov)

v Mariboru, Magdalenski trg 9-I.

Rogaška Slatina**Tempelni-Vrelec**

je najboljša mineralna voda!

Glavna zaloga:

Anton Tonejc in drug, Maribor, Mlinska ulica št. 23. 2—1

Raznašalci časopisov

invalidi, dobe lep zaslužek. Zglašaj se v upravništvu „Mariborskega delavca“.

Inserati

„Mariborskem delavcu“

imajo vedno

velik uspeh!

Ne zamudite torej ugodne prilike!

Agitirajte za „Mariborskega Delavca“ in med prijatelji našega tiska za „Tiskovno zadrugo“ v Mariboru.

Brzjav iz Ljubljane!

Na gledališki reduti dovoljen ples v maskah!

Prostovoljna požarna bramba in njen rešilni oddelek v Mariboru.

Na pustno soboto dne 14. februarja 1920 v vseh prostorih Götzove dvorane:

DOBRODELNI PLESNI VENCER!

Vstopnina za osebo 20 K, v predprodaji 15 K.

Priprosta obleka se želi!

Več godb! Raznovrstni šotori! Srečolov! Začetek ob 20. (8.) zvečer. Podrobnosti na letakih in lepakih.